

справедливе рішення. Аналізуючи ефективність використання цих двох положень все більше вони набувають поширення і знаходять своє відображення у законодавствах держав романо-германської правової системи. Це стосується й України. Зокрема, положення про суд присяжних закріплено Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України і Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та все частіше використовуються у судовій практиці нашої держави.

Важливим у англійській правовій системі є утворення права справедливості. Воно трактується як сукупність норм, які покликані корегувати англійське право і є на сьогодні його невід'ємною частиною.

Славиться ця сім'я також відсутність кодифікованих нормативно-правових актів та системою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Особливості англійського права. URL: <https://studfile.net/preview/5392748/page:20/>
2. О.Ф. Скакун. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум. 2001. 656 с.
3. О. В. Чернецька, в. С. Шилінгов. Право англії як класична модель прецедентного права. Київ: Часопис Київського університету права. 2015. № 4. С. 348-352.
4. О.О. Погрібний. Порівняльне правознавство: підручник. Харків: Порі. 2006. 296 с.

А.О. Нестеренко

асистент кафедри КМП

Іван Крук

студент IV курсу спеціальності 081 «Право»
ІППО

СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зовнішньоекономічна діяльність виступає одним із основних показників соціально-економічного та політичного розвитку країни. У сучасних умовах інтенсивного розвитку транскордонної та економічної інтеграції важливість розвитку міжнародних зовнішньоекономічних процесів не потребує додаткової аргументації.

Під впливом всеохоплюючих глобалізаційних процесів зовнішньоекономічна діяльність потребує вдосконалення системи законодавчого регулювання.

Галузь, підгалузь або законодавча система, як правило, ґрунтується на базовому регуляторному законі. Базову основу законодавчої системи забезпечення зовнішньоекономічної діяльності в нашій державі становить Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959 XII від 16 квітня 1991 року. Саме в ньому закладено загальні принципи правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

У ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» закріплене визначення зовнішньоекономічної діяльності як виду діяльності суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльності державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, який побудовано на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [6].

Необхідно вказати, що суб'єкти господарської діяльності України та іноземні суб'єкти господарської діяльності, керуючись принципами і правилами здійснення зовнішньоекономічної діяльності, які закріплено у положеннях Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», мають право: самостійно та незалежно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на території України, керуючись законами, що діють на території України; неухильно виконувати всі договори і зобов'язання України в галузі міжнародних економічних відносин; добровільно вступати у зовнішньоекономічні зв'язки; здійснювати зовнішньоекономічну діяльність в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами України; володіти виключним правом власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономічної діяльності; на захист від обмеження прав і

дискримінації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської діяльності за формами власності, місцем розташування та іншими ознаками;

Оскільки суб'єктами державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності виступають: держава, недержавні органи економічного управління, які діють на підставі правових документів (товарних, фондових та валютних бірж, торгових палат, різних спілок та асоціацій); органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності на міжрегіональному та міжнародному рівнях (Світова організація торгівлі, Генеральна угода про тарифи та торгівлю, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку тощо), то відповідно, до системи законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності входять і інші галузеві нормативно-правові акти [2, с. 136].

У зв'язку із підготовкою до вступу України до СОТ було розпочато процес гармонізації зовнішньоекономічного законодавства до документів цієї організації. Основу такої гармонізації складала необхідність термінологічної узгодженості, а також включення або виключення статей зі змістом, відповідним до вимог ГАТТ/СОТ, а також виникаюча внаслідок цього необхідність текстуальної узгодженості вітчизняних нормативних актів між собою [1, с. 49]. Саме це і стало чинником системоутворюючого формування зовнішньоекономічного законодавства в Україні.

Наразі близько 300 регуляторних законів на різних рівнях, включаючи щонайменше близько 70 законів України, майже 40 указів Президента України та 60 постанов Кабінету Міністрів України складають законодавчу систему регулювання зовнішньоекономічної діяльності [1, с. 51]. Так, зокрема це Закони України: «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» [8], «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» [3], «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні» [4], «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» [5], «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» [9], «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» [7] та ряд інших.

Така кількість нормативних актів, їх непослідовність та суперечливість – свідчать про недосконалість законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності та створюють додаткові перепони і колізійні моменти у цьому виді правовідносин [2, с. 203].

Таким чином, сформована під впливом вищевказаних факторів, законодавча система зовнішньоекономічної діяльності на даний час не в змозі у повній мірі забезпечувати ефективне регулювання правовідносин у цій сфері.

В контексті інтеграції національної зовнішньоекономічної сфери у міжнародний простір, одним напрямом вдосконалення системи зовнішньоекономічного законодавства вбачаємо в його гармонізації з міжнародними нормативно-правовими актами і рекомендаціями та, зокрема, із європейським законодавством, яке теж перебуває у стадії трансформації. Саме такий шлях вдосконалення створить відповідний баланс і гнучке регулювання зовнішньоекономічної діяльності без нівелювання національних правових норм та сприятиме вдосконаленню законодавчої бази у сфері зовнішньоекономічних правовідносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ашурков О.О., Овчаренко Р.В. Мета і структура зовнішньоекономічного законодавства. *Вісник ІЕПД НАН України. Проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності*. 2010, № 1. С. 44-53.
2. Одягайло Б.М., Алькема В.Г., Рокоча В.В., Терехов В.І. [та ін.]. Міжнародна торговельна діяльність. Підручник. Київ. Університет економіки та права «КРОК». 2018. 698 с.
3. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17 липня 1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/468/97-%D0%B2%D1%80>.
4. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні : Закон України від 22 грудня 1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14>.
5. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту : Закон України від 22 грудня 1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14>.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
7. Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах: Закон України від 15.09.1995 № 327/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/327/95-%D0%B2%D1%80>.
8. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994 № 185/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14>.
9. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності : Закон України від 23 грудня 1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14>.